

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 114/16
Luksemburgā, 2016. gada 20. oktobrī

Ģenerālvokāta secinājumi lietā C-413/14 P
Intel Corporation Inc./Komisija

Ģenerālvokāts Vāls uzskata, ka *Intel* apelācijas sūdzība attiecībā uz tai par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu uzlikto naudas sodu EUR 1,06 miljarda apmērā ir jāapmierina

Lieta būtu jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai atkārtotai izskatīšanai

Ar 2009. gada 13. maija lēmumu ¹ Komisija *Intel*, saskaņā ar ASV tiesībām reģistrētai mikroshēmu ražotājai, uzlika naudas sodu EUR 1,06 miljarda apmērā par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu *x86* ² mikroprocesoru (*CPU*) ³ tirgū, pārkāpjot Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) konkurences tiesību normas. Turklāt Komisija uzdeva *Intel* nekavējoties izbeigt minēto pārkāpumu, ja tas vēl nav izdarīts.

Komisijas ieskatā *Intel* esot ļaunprātīgi izmantojusi savu dominējošo stāvokli pasaules *CPU x86* tirgū laikposmā no 2002. gada oktobra līdz 2007. gada decembrim, īstenojot stratēģiju ar mērķi izstumt konkurentu, proti, *Advanced Micro Devices Inc. (AMD)* ⁴, no tirgus.

Komisija uzskatīja, ka *Intel* bija dominējošā stāvoklī, jo tai bija tirgus daļa 70 % apmērā vai vairāk, un ka konkurentiem bija ārkārtīgi grūti ienākt tirgū un palielināt savu tirgus daļu, ņemot vērā pētniecībā un izstrādē, intelektuālajā īpašumā un ražošanas iekārtās veicamo ieguldījumu neatgūstamību.

Komisijas ieskatā ⁵ ļaunprātīgu izmantošanu raksturoja vairāki pasākumi, ko *Intel* bija veikusi attiecībā uz saviem klientiem (datoru ražotājiem) un Eiropas mikroelektronikas iekārtu mazumtirgotāju *Media-Saturn-Holding*.

Attiecīgi *Intel* piešķīra četriem lieliem datoru ražotājiem (*Dell*, *Lenovo*, *HP* un *NEC*) atlaides – ar nosacījumu, ka tie iepērk no *Intel* visus vai gandrīz visus to vajadzībām nepieciešamos *CPU x86*. Līdzīgi *Intel* piešķīra maksājumus *Media-Saturn* – ar nosacījumu, ka tā pārdod vienīgi datorus ar *Intel* ražotajiem *CPU x86*. Komisija uzskatīja, ka šīs atlaides un maksājumi rādīja četriem iepriekš minētajiem ražotājiem un *Media-Saturn* lojalitāti un tas būtiski samazināja *Intel* konkurentu spēju īstenot uz to *CPU x86* sniegumu balstītu konkurenci. *Intel* pret konkurenci vērstā rīcība tādējādi samazināja patērētāju izvēli un vājināja stimulu ieviest jauninājumus.

Pamatojoties uz 2006. gada pamatnostādņēm, Komisija uzlika naudas sodu EUR 1,06 miljarda apmērā. *Intel* cēla prasību Vispārējā tiesā par Komisijas lēmumu, lūdzot atcelt šo lēmumu vai vismaz būtiski samazināt naudas sodu ⁶.

¹ Lēmuma kopsavilkums tika publicēts 2009. gada 22. septembra *Oficiālajā Vēstnesī*, C 227, 13. lpp. Skat. arī Komisijas 2009. gada 13. maija paziņojumu presei [IP/09/745](#) un 2009. gada 21. septembra [MEMO/09/400](#).

² Datoros izmantojamais *CPU* var iedalīt divās kategorijās, proti, *CPU x86* un *CPU*, kas balstīti uz kādu citu arhitektūru. *x86* arhitektūra ir *Intel* izveidots standarts saviem *CPU*. To var izmantot gan *Windows*, gan *Linux* operētājsistēmās. *Windows* galvenokārt ir saistīts ar *x86* instrukciju kopu.

³ *CPU* ir jebkura datora būtiska sastāvdaļa gan sistēmas vispārējā snieguma ziņā, gan tās kopējo izmaksu ziņā. To bieži sauc par datora “smadzenēm”. Mikroprocesoru ražošanas procesā tiek izmantotas dārgas augsta līmeņa iekārtas.

⁴ Pirms 2000. gada *CPU x86* ražoja vairāki ražotāji. Tomēr lielākā daļa šo ražotāju ir aizgājuši no tirgus.

⁵ Komisija uzskatīja, ka attiecīgā ļaunprātīgā izmantošana veido “vienotu un turpinātu pārkāpumu”.

⁶ Naudas soda apmērs tika noteikts, pamatojoties uz to *CPU x86* pārdevumu vērtību, par ko *Intel* izsniegusi rēķinus uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību EEZ tirgū, pēdējā pārkāpuma laikposma gadā (EUR 3 876 827 021 2007. gadā).

2014. gada 12. jūnijā ⁷ Vispārējā tiesa noraidīja *Intel* prasību pilnībā.

Intel iesniedza apelācijas sūdzību par Vispārējās tiesas nolēmumu, apgalvojot, ka tā esot pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā: i) atlaides juridiski raksturojot par “ekskluzivitātes atlaidēm”; ii) konstatējot pārkāpumu 2006. un 2007. gadā un novērtējot tirgus seguma nozīmīgumu; iii) noteiktu atlaižu praksi, kas attiecās uz klienta pirkumu mazāko daļu, kvalificējot kā “ekskluzivitātes atlaides”; iv) interpretējot ES tiesības attiecībā uz pienākuma fiksēt iztauļāšanu, ko Komisija bija organizējusi ar vadošu *Dell* darbinieku, neesamību; v) lemjot par Komisijas kompetenci attiecībā uz *Intel* un *Lenovo* nolīgumiem Ķīnā, un vi) attiecībā uz naudas soda apmēru un 2006. gada Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai piemērošanu ar atpakaļejošu spēku.

Šodienas secinājumos ģenerālvokāts Nilss Vāls attiecībā uz pirmo apelācijas sūdzības pamatu norāda, ka Vispārējā tiesa par labu *Dell*, *HP*, *NEC* un *Lenovo* piešķirtās atlaides atzina par “ekskluzivitātes atlaidēm” un šīs klasifikācijas dēļ neuzskatīja par nepieciešamu aplūkot jautājumu par šādas atlaides spēju ierobežot konkurenci.

Ģenerālvokāts atgādina no Tiesas judikatūras izrietošo principu par lojalitātes atlaižu ļaunprātīga rakstura prezumpciju, taču atzīmē, ka praksē Tiesa konsekventi ir ņēmusi vērā “visus apstākļus”, noskaidrojot, vai pārnestā rīcība ir atzīstama par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu. Pārnestās rīcības konteksta analīzes mērķis ir pārliecināties, ka ir ticis juridiski pietiekami pierādīts, ka uzņēmums ir ļaunprātīgi izmantojis savu dominējošo stāvokli. Pretējā gadījumā uz rīcību, kas konkrētajā gadījumā vienkārši nespēj ierobežot konkurenci, tiktu attiecināts vispārējs aizliegums. Pastāvētu arī risks, ka ar šādu vispārēju aizliegumu tiktu uztverta un sodīta konkurenci veicinošu rīcība.

Līdz ar to ģenerālvokāts secina, ka **Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu, konstatējot, ka “ekskluzivitātes atlaides” ir īpaša un unikāla atlaižu kategorija, attiecībā uz kuru nav jāizvērtē visi apstākļi, lai konstatētu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.**

Turklāt ģenerālvokāts apgalvo, ka **Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pakārtotajā spējas vērtēšanā nenoskaidrojot, pamatojoties uz visiem apstākļiem, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas piedāvātajām atlaidēm un maksājumiem bija, visticamāk, pret konkurenci vērstas izstumšanas sekas.**

Attiecībā uz otro apelācijas sūdzības pamatu ģenerālvokāts atgādina, ka Vispārējā tiesa uzskatīja, ka ir pietiekami veikt vispārēju novērtējumu par to tirgus daļu, no kuras notika izstumšana vidēji laikposmā no 2002. līdz 2007. gadam. Ņemot vērā šo faktu, tā uzskatīja par nebūtisku, ka tirgus segums 2006. un 2007. gadā bija ievērojami zemāks.

Ģenerālvokāta skatījumā, piemērojot šo pieeju, **Vispārējā tiesa atmeta kritēriju par “pietiekamu tirgus segumu” un līdz ar to nav pārliecinājusies, ka aplūkotā rīcība bija spējīga ierobežot konkurenci 2006. un 2007. gadā. Ja tā to būtu izdarījusi, tai būtu jāsecina, ka tik maza saistītā tirgus daļa nav izšķiroša, lai konstatētu konkurences ierobežojumu, un šo problēmu nevar atrisināt ar atsauci uz “vienota un turpināta pārkāpuma” jēdzienu.** Ģenerālvokāts norāda, ka katram rīcības gadījumam pašam par sevi arī jābūt pārkāpumam. Līdz ar to ģenerālvokāts iesaka apmierināt otro apelācijas sūdzības pamatu.

Attiecībā uz trešo apelācijas sūdzības pamatu ģenerālvokāts atkārtoti savu nostāju, ka nav atsevišķas “ekskluzivitātes atlaižu” kategorijas. Tomēr gadījumā, ka Tiesa nepiekrīt šai interpretācijai, ģenerālvokāts uzskata, ka šis apelācijas sūdzības pamats ir jāapmierina, pamatojoties uz to, ka **“ekskluzivitātes atlaides” būtu balstīti uz nosacījumu, ka klients iepērk no dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma “visu vai būtisku daļu” no savām vajadzībām nepieciešamā, taču šīs lietas apstākļos tas tā nav.** *HP* un *Lenovo* vēl arvien varēja iepirkt ievērojamu daudzumu *CPU x86* no *AMD*.

Pēc tam Komisija noteica šīs vērtības proporcionālu daļu, pamatojoties uz pārkāpuma smaguma pakāpi (5 % no iespējamajiem 30 %), reizinot to ar gadu skaitu, kuru gaitā izdarīts pārkāpums (pieci gadi un trīs mēneši, kas nozīmē reizinātāju 5,5).

⁷ Lieta [T-286/09](#), skat. arī paziņojumu presei Nr. [82/14](#)

Attiecībā uz ceturto apelācijas sūdzības pamatu ģenerālvokāts atgādina, ka ES tiesības nosaka Komisijai pienākumu fiksēt iztaujāšanu, lai nodrošinātu, ka uzņēmumi, kuri tiek turēti aizdomās par ES konkurences noteikumu pārkāpumu, var sagatavot savu aizstāvību un ka ES tiesas var pārbaudīt, vai Komisija ir izmantojusi pilnvaras tiesību aktu ietvaros. Tādēļ viņš uzskata, ka **Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, secinot, ka Komisija nav pārkāpusi ES tiesības, neorganizējot un nefiksējot tikšanos atbilstoši piemērojamajām tiesību normām.** Faktiski ģenerālvokāts nepiekrīt, ka šāds procesuāls pārkāpums varētu tikt novērsts ar piezīmi lietas materiālos, kuru bija iesniegusi Komisija, jo šajā piezīmē nav fiksēts iztaujāšanas, ko Komisija bija rīkojusi ar *Dell* vadošu darbinieku, saturs. Līdz ar to ģenerālvokāts uzskata, ka ceturtais apelācijas sūdzības pamats tāpat ir jāapmierina.

Saistībā ar piekto pamatu un jautājumu par to, vai saskaņā ar starptautiskajām tiesībām Komisijas kompetencē ir uzsākt procedūru attiecībā uz *Intel* par tās pret konkurenci vērstu rīcību, ģenerālvokāts nav pārliecināts, ka tai pārmestā ļaunprātīgā izmantošana var tikt uzskatīta par īstenotu EEZ teritorijā. Viņaprāt, **Vispārējā tiesa nav izvērtējusi, vai no dažiem nolīgumiem, kas bija noslēgti starp *Intel* un *Lenovo*, izrietošās pret konkurenci vērstās sekas varēja radīt kādas nepastarpinātas, būtiskas un paredzamas pret konkurenci vērstas sekas EEZ,** un tādējādi ir kļūdījies, piemērojot īstenošanas un "raksturīgu" seku kritēriju, lai noraidītu *Intel* argumentus par Komisijas kompetences neesamību.

Visbeidzot, attiecībā uz uzlikto naudas sodu ģenerālvokāts uzskata, ka **fakts, ka tas, ka uzliktais naudas sods tajā laikā bija rekordaugsts, pats par sevi nepadara to nesamērīgu** un ka *Intel* nav izdevies norādīt uz kādu Vispārējās tiesas pieļautu juridisku kļūdu, kas būtu ļāvusi Tiesai izvērtēt naudas soda samērīgumu.

Saistībā ar Komisijas 2006. gada Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai piemērošanu ar atpakaļejošu spēku ģenerālvokāts uzskata, ka Komisijas rīcības brīvības robežas, uzliekot naudas sodu par Savienības konkurences noteikumu pārkāpumu, ir noteiktas ar ES tiesību aktiem, nevis ar pamatnostādnēm naudas soda aprēķināšanai. **Tikmēr, kamēr uzliktais naudas sods ir šajos tiesību aktos noteiktajās robežās, *Intel* nevar noderīgi atsaukties uz atpakaļejoša spēka aizlieguma principu, lai apstrīdētu uzlikto naudas sodu.**

Tā kā pirmais līdz piektais pamats būtu jāapmierina, ģenerālvokāts secina, ka **Vispārējās tiesas spriedums ir atceļams.** Tomēr ģenerālvokāts uzskata, ka lieta būtu jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā pārbaudītu visus lietas apstākļus un, attiecīgā gadījumā, *Intel* rīcības faktisko vai iespējamo ietekmi uz konkurenci iekšējā tirgū. Tas ir saistīts ar faktisko apstākļu novērtējumu, ko Vispārējā tiesa var veikt labāk.

ATGĀDINĀJUMS: Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokātu pienākumos ietilpst, ievērojot pilnīgu neatkarību, piedāvāt Tiesai juridiskus risinājumus viņiem nozīmētās lietās. Tiesas tiesneši šobrīd uzsāk apspriest šo lietu, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

ATGĀDINĀJUMS: Tiesā var pārsūdzēt Vispārējās tiesas spriedumu vai rīkojumu vienīgi par tiesību jautājumiem. Pārsūdzībai nav apturošas iedarbības. Ja apelācijas sūdzība ir pieņemama un pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Ja lieta ir Tiesā izskatāmā stāvoklī, tā šajā lietā var pieņemt galīgu nolēmumu. Pretējā gadījumā tā nodod lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, kurai ir saistošs Tiesas pieņemtais nolēmums apelācijas tiesvedībā.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns secinājumu [teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā to sniegšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Secinājumu nolasīšanas attēli ir pieejami no "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106